

Semestrální práce

AMAR CZU semestr letní 2015

Současná krajinářská architektura

KIM WILKIE

zahradní architekt světového formátu

Vedoucí práce: Ing. Karel Slánský

Vypracovala: Sylvie Jarešová BBU. Hons.

V Praze červen 2015

Obsah	2
Kim Wilkie představení	3
Realizace	4
Londýn	4
Velká Británie	5
Svět	6
Ukázky tvorby	7
Publikace, Ceny	11
Kim Wilkie a jeho tvorba	12
Krajinářská architektura a historie	14
Krajinné modelace	15
Závěr – vlastní názor	17
Zdroje	18

Kim Wilkie,

krajinář a mimo jiné oblíbený zahradní architekt prince Charlese.

Jako odborník na tvorbu krajiny se podílel na strategickém plánu rozvoje Temže (Thames Landscape Strategy), navrhoval botanické zahrady do Moskvy a Oxfordu. V roce 2014 zvítězil spolu s kanceláří Níall McLaughlin Architects v soutěži na kompletní úpravu zahrad a okolí Přírodopisného muzea v Londýně.

Působil zejména:

v italské Florencii,

v rakouském lázeňském městě Bad Gleichenberg,

ve francouzských městech Toulouse a Épernay,

v Chile,

Libanonu

na Bahamách

nebo v USA.

Na žádost prince Charlese prováděl krajinářskou úpravu Soloveckých ostrovů, které leží v Archangelské oblasti Ruska a které jsou součástí světového dědictví UNESCO, a také úpravu saských vesnic z dvanáctého století ve středověkém Sedmihradsku (Transylvánii).

Kim Wilkie vystudoval historii na Oxfordu a krajinářskou architekturu na Kalifornské univerzitě v Berkeley. V roce 1989 založil vlastní studio v Londýně. Nyní přednáší v Americe a píše knihy o krajinářské architektuře. Od roku 1984 získal řadu ocenění nejen za svou práci v krajinářské architektuře, ale také za své knihy.

Realizace

Londýn

Natural History Museum, London

V&A Museum Garden, London

Hyde Park Corner, London

Chelsea Barracks, London

Thames Landscape Strategy, Hampton to Kew

Thames Landscape Strategy: Pastoral Arcadia, Richmond, London

Thames Landscape Strategy: Ham Lands Floodscape, Richmond

Thames Landscape Strategy: Ham Avenues, Richmond, London

Thames Landscape Strategy: Old Deer Park, Richmond, London

Thames Landscape Strategy: Richmond Green, Richmond, London

Blackheath, London

City of London Cemetery, Manor Park, London

The Borough at London Bridge, London

County Hall, London

Princes Square, South Kensington, London

London Walking, London

Brentford Regeneration, London

Friars Stile Road, Richmond

Gray's Inn, London

Velká Británie

Orpheus at Boughton, Northamptonshire

Heveningham Hall, Suffolk

Winchester Cathedral Close, Winchester, Hampshire

Great Fosters, Surrey

Holker Hall, Cumbria

Preshaw Park, Hampshire

Private House, Hampshire

Private House, Hampshire

Private House, Hampshire

Private House, Hertfordshire

The Wood, Cambridge

Palace House, Bishops Waltham, Hampshire

Franklin Farm, Hampshire

Broad Street, Oxford

The Queen's College, Oxford

Oxford Botanic Garden, Oxford

Harcourt Arboretum, University of Oxford

Blackwell, Cumbria

Claremont, Esher

Hyde Abbey, Winchester, Hampshire

The Wakes, Selbourne

RSC Stratford, Stratford-upon-Avon, Warwickshire

Merlin Teleport Centre, Hampshire

St Leonards School, Oxfordshire

Salisbury Millennium Park, Old Sarum, Wiltshire

Ostatní země

Solovki, Archangel, Russia

Transylvania, Romania

Longwood Gardens, Pennsylvania, USA

Villa La Pietra, Florence, Italy

Chateau du Karabe, Toulouse, France

Bad Gleichenberg, Austria

Abbaye d'Hautvillers, Epernay, Champagne

Moscow Apothecary's Garden, Moscow

Paradise Island, Bahamas

Isla Illeifa, Chile

Gofran, Beirut, Lebanon

5th Avenue Point, Oakland, USA

Ukázky tvorby

Franklin farm, Hampshire

Hydepark corner, London

Heveningham Hall park, Suffolk

The Wood – lesní park Cambridge

Zahrada hotelu Great Fosters, Surrey

Friars Stileroad – soukromý dům Ritchmond

Ostrov Solovki, Rusko

Villa la Pietra, Florencia

Publikace

Led by the Land *Frances Lincoln, 2012 – ISBN 978 0 7112 3325 6*

První publikace Kima Wilkie....popisuje krajinotvorbu, regeneraci, obnovu, design i údržbu krajiny.

Kniha je retrospektivou jeho dvacetileté práce zahrnující tvorbu od botanických zahrad v Moskvě a Oxfordu po Chelsea Barraks a nového hřbitova v Londýně.

Indignation *Kit-Cat Books, 2000 – ISBN 0 9538897 0*

Arcadian Thames *Barn Elms, 1994 – ISBN 1 899531 00 9*

Thames Landscape Strategy, Hampton to Kew *1994 – ISBN 0 952359 0*

Ceny

2012 Garden Media Guild Inspirational Book of the Year

2011 American Society of Landscape Architects – Penn/Del Merit Award for Design

2010 American Society of Landscape Architects – New Jersey Honor Award

2006 Europa Nostra – Highly Commended for the V&A Courtyard Garden

2003 RIBA and Civic Trust Awards for Blackwell Arts & Crafts Museum, Cumbria

1999 United States EDRA Award for Place Design

1897-1997 Country Life Centenary Award

1996 Royal Town Planning Institute – Planning Achievement in London

1994 Francis Tibbalds Award for Planning Achievement in London

1984 American Society of Landscape Architects – California State Award

Kim Wilkie,

je muž, který dnes rád čerpá inspiraci v tradičním venkovském prostředí. S nadhledem moderního člověka a designéra na sebe nechává působit neotřelý vliv anglického farmářského životního stylu.

Před několika lety se vzdal svého architektonického studia ve městě Richmond a odstěhoval se na „Franklin farm“, kde koncipuje všechny své projekty. Když zrovna nenavrhuje ve své stodole, rád pracuje na zahradě a renovuje svůj statek z 15tého století.

Na jeho farmě čerpá inspiraci během každodenní rutinní péče o zvířata, dům a zahradu. V čase, který jim věnuje, však neustále přemýšlí o svých návrzích a designech.

Kim je vysoká velmi příjemná postava bez zjevné touhy zapůsobit, přesto se však jeho jméno stalo synonymem anglické krajinářské architektury. Je spjato s velkými a úspěšnými projekty, on stojí za kolosální přestavbou kasáren v Chelsea – kde jsou každoročně pořádány RHS zahradnické slavnosti (Chelsea flower show“). Stal se oblíbeným zahradním architektem prince Charlese.

Na Heveningham Hall v Suffolku, přesvědčil Anglickou společnost pro ochranu kulturního dědictví a památkovou péči, aby mohl zrealizovat majestátní terasy v trávě. Terasy původně navrhl již před 200 lety C. Brown, ale zemřel dříve, než je mohl zrealizovat.

Na základě tříletého pozorování říční krajiny na břehu Temže vymyslel známé propojení Kew a Hampton. Jeho průhledy a vidění této části Londýnské čtvrti je bezkonkurenční.

Snad nejvíce provokujícím design byl pro vévodu Buccleuch v Boughton House, Northamptonshire. Na hoře v klasických zahradách byla právě obnovena pyramida, ale vévoda nebyl šťastný.

Vzal si Wilkieho na vrchol a zeptal se: " Takže, co byste udělal s tímhle?"

Wilkieho odpověď byla okamžitá, intuitivní a riskantní:

" Věděl jsem, že měl druhý kopec na mysli, a tak říkám: ale to by bylo docela rušivé, proč nejdeš dolů, ne nahoru?"

Byl to jeden z těch reflexů. Díky Bohu za múzy“, vypráví Wilkie.

Výsledkem byl Orfeus, masivní obrácená pyramida, 50 čtverečních metrů hluboká, s bazénem na dně, představující Hadese z řecké mytologie. Vzhledem k Wilkieho reputaci pro „out-of-the-box“ myšlení, to způsobilo rozruch.

"Všechny velké zahrady," říká, "jsou o někom, s vizí dělat něco šíleného."

Wilkie je přesvědčen, že může zasáhnout jen v krajině, pokud pochopil její historii. Skutečnost, že nyní žije a pracuje na své farmě, je ovlivněna citem pro budování kontinuity 3000 letého osídlení. Má stejné tendence jako jeho předci, scházet se večer u rodinného ohně, pěstovat zeleninu, chovat zvěř pro přežití a cítit pod nohama život dávající půdu.

Wilkie se narodil v Kuala Lumpur před 58 roky. Jeho dědeček byl gumový plantážník, jeho otec vojenský atašé v Iráku. Vyrůstal v domě na okraji malajské džungle a později irácké pouště, kde si hrál a vyřezával miniaturní města ze zhutněného písku. Poté, co strávil tolik let ve světě tepla a barev, to byl šok, že bude odeslán do internátní školy v Anglii v roce 1962. Vrátil se domů pouze dvakrát ze tří prázdnin. " Zní to dnes hrozně, ale pro nás to bylo tehdy normální opustit rodinu a žít mimo domov."

Jeho rodiče zachránili Franklinovu Farmu z demolic, ale trvalo to ještě několik let, než se tam mohli žít. "Farma byla prázdná a opuštěná skoro čtvrt století, což bylo pro Kima velmi vzrušující. „Nikdy mě nenapadlo, že bychom tady mohli žít navždy.“

Tak, jak jeho rodiče předpokládali, měl se Kim stát diplomatem, mluvil totiž plynule čtyřmi jazyky, četl historii...

Na poslední prázdninovou dovolenou z Oxfordu, mu byly poslány, anglické noviny s inzerátem na výsadbu botanické zahrady v Teheránu. Šlo o vyplnění prázdných míst, tedy rekonstrukce zahrad.

"Přišlo to jako blesk. Nemohl jsem uvěřit, že všechno, co jsem miloval by mohlo být zabalené do jedné profese: lidí, pozemky, biologii a kreslení. Řekl jsem jim: "To nebude fungovat, je to čistá radost." "Vrátil jsem se zpátky na univerzitu - tentokrát na College of Environmental Design v Berkeley v Kalifornii - a začal znovu. Zbytek, je historie." Vypráví ve své knize Kim.

Wilkie obrátil svůj život naruby a začal využívat svých dosavadních znalostí v nové profesi: obnově zahrad a realizaci historických parků. *Titul jeho poslední knihy „veden zemí“ dokonale shrnuje jeho lásku k historii, zemi a jeho práci.*

Krajinářská architektura a historie

Zahradní a krajinářská architektura pracuje s člověkem a krajinou, vypráví příběh životního stylu jejich obyvatel. Architekt by měl vycházet z historických pramenů daného místa a celé společnosti. Jejich důležité prvky využít a přenést v moderním a praktickém pojetí do nového konceptu.

Stejnou filozofii vidím v celé tvorbě Kima Wilkieho. Jeho strhující entuziasmus pro dokonalé souznění historických pramenů a moderní využití prostoru je obdivuhodné. Bezpochybně je zde vidět vliv jeho rodiny, výchovy a vzdělání. Diplomatická průprava spolu s takovým rozsahem cizích jazyků je velkou devizou v každém oboru, zejména pak v krajinářské architektuře.

Svou lásku k historii Kim Wilkie snadno využívá při analýzách prostoru a vidění budoucích konceptů. K vzdělání přichází pak osobní vlastnosti. Kim je velmi vnímavý typ člověka s vytříbeným vkusem a humornou nadsázkou interpretuje své pocity ve vlastní tvorbě. Nachází souhru v prakticky nelogických až opozitních ideogramech. Připomenu zde zejména obrácenou pyramidu pro vévodu Buccleuch v Boughton House, Northamptonshire.

Sám Kim své koncepty svádí na „múzu“, *osobně se domnívám, že jde o směs rodinného vlivu, prožitků, vzdělání, životního stylu a především vlastních povahových rysů.* „Člověk musí být tak trochu blázen aby mohl dělat takové věci“ říká Kim Wilkie.

Nové století přineslo vysoký nárok na architektky ve smyslu estetického vnímání a praktického využití. Oproti studené vlně moderní architektury 20století se dnes klade důraz na harmonii všech výstupních forem konečného designu. Dnešní člověk zvyšuje nároky na prostor a pohyb v něm. Vnímání krajiny a pocity, které pobyt v prostoru přináší, jsou na prvním místě. Odpočinku a relaxačním – regeneračním zónám se konečně přidává na důležitosti. Začínáme si vážit nejen sama sebe, ale i krajiny kolem nás, naší přirozené identity a historie. Kim Wilkie nabízí tvorbu, proměnu místa s vtipným leč historicky identifikovatelným kontextem, výsledkem je hluboký zážitek při návštěvě jím realizovaných prostor.

Komplexní pohled na krajinářství je pro mne daleko bližší, harmonie estetického i funkčního vnímání prostoru je nezbytnou součástí tvorby. Zejména pak synchronizace urbanismu s krajinou. Krajino tvorbu považuji za výstup mnoha dílčích aspektů: historických, ekologických, společenských, estetických, funkčního využití místa. Tak jako se podívoval Kim, jak můžou být všechny jeho oblíbené činnosti shrnuty v jednu, tak i já byla u vytržení při myšlence na práci zahradního architekta.

Krajinné modelace Kima Wilkieho

Krajinné modelace jsou v Británii opravdovou tradicí. Kimova práce je velmi ovlivněna právě touto tradicí. Jde o jeden z nejdramatičtějších a přesto nejvtipnějších způsobů navrhování krajinné zeleně. Často zde hraje roli jemnost a hra se světlem. Forma i výsledný dojem se velmi mění v čase - za úsvitu i stmívání. Plošné kompozice jsou vnímány rozdílně z nadhledu a přímo z místa realizace. V kombinaci s různými druhy trav, sekání může být ovlivněn výsledný dojem v průběhu roku.

V přesném překladu jsou krajinné modelace „sochařství krajiny“ tento termín se mi zdá daleko trefnější. Přičemž nezáleží, jak rozsáhlou plochu modelujete – jak velká bude vaše socha.

Kim Wilkie pracoval, jak na menších projektech jako je třeba úprava průčelí Londýnské County Hall,

tak na rozsáhlých modelacích jako je například úprava terénu Great Fosters v Surrey

Zde byl požadavek jasný, terénní úprava slouží k odhlučnění od rušivých zvuků dálnice M25. Vznikl tak zároveň letní amfiteátr. U příležitosti otevření byl uskutečněn filharmonický koncert s perfektní akustikou pouze 25m od dálnice.

V pozadí všech zakázek si můžeme všimnout praktického požadavku na funkčnost místa se zachováním původních kvalit vnímaného prostředí.

Posledním hodně diskutovaným tématem Kimovy tvorby je soutěžní návrh rekonstrukce přírodovědného muzea v Londýně.

Kim zde spolupracuje s mnoha architekty a specialisty jako je ateliér Niall Mclaughlin, zahradním architektem Peter Wilder, inženýry z Expedition a Ateliér 10, výstavními návrháři a odborníkem na divokou přírodu profesorem Nigelem Dunetem.

Kompletní redesign areálu Natural History Museum v Londýně. Soutěžní návrh na novou krajinu vedoucí z východu na západ - od zaniklých druhů k dochovaným kulminuje v obrazu budoucnosti. Demonstruje přirozenou adaptabilitu přírody ve městě a bouřlivý projev divoké krajiny. Krása vědy a přírody je zde dána na obdiv a ukazuje jak voda, zem, vzduch, potrava, zvířata a celý koloběh života může přežít. Design obsahuje nový zelený čtverec propojený tunelem přímo s metrem na Kensington South. (obrázek v levo). *Areál bude jednoduchý elegantní a plný informací. Tak jako celé Kimovo dílo.*

Na příkladu nové studie přírodovědného muzea v Londýně, můžeme vidět vliv myšlenky na design. Téma, které prostupuje vším. Téma příroda jako primární myšlenka, která je šířeji rozvinuta do historického a grafického kontextu. Myslím, že je velmi důležité najít ekvivalentní téma pro projekt a nechat se vést hlavní myšlenkou. Tvorba konceptu je tak mnohem čitelnější a pro výsledný dojem mnohem efektivnější. Muzeum zde zastupuje vědu a jeho téma přírodopisné krajiny, oba pramení z historického a vývojového stadia. Funkčnost prostoru je dána jeho využíváním a návštěvností...zde dokonale vytváří propojení metra s muzejní budovou a ulicí. Velmi obdivuji dokonalou harmonii prostoru.

Závěr

Inspirativní tvorba Kima Wilkiho a cesta, kterou ušel, než našel svůj potenciál je pro mne velmi sympatickou podporou vlastní životní situace. Nacházím v Kimově životě podobné artefakty, jež vedly k rozhodnutí stát se zahradním architektem. Jeho životní rytmus splňuje mé požadavky na dokonalé souznění pracovního nasazení a životního stylu.

Oceňuji rovnováhu mezi praktičností a designem, stejně tak jako estetikou a historickým kontextem. Líbí se mi styl práce Kima Wilkieho, není totiž jednoznačný, při porovnání více děl nacházíme širokou škálu působnosti. Jeho tvorba je velmi různorodá a vychází z přímé návaznosti na modifikovaný prostor. Jsem toho názoru, že rukopis krajináře by neměl být čitelný, každý prostor má svá vlastní specifika, která je nutno přijmout, a více či méně potlačit. Kompletace designu samozřejmě zahrnuje ekologické i ekonomické faktory, vzhledem k množství parametrů, které je třeba synchronizovat je širokospektrální zaměření architekta nezbytné.

Důležité pro práci krajináře je vidění samostatně působících komponentů jako je historie – historický kontext místa, civilizační – tedy společenské využití místa, to jakým stylem a intenzitou je využíváno, a také ekologické - jaké biomy se zde nachází, a jejich spojením ve funkční stabilní prostor pro všechny zmíněné parametry. Harmonie spočívá v souhře všech zúčastněných, tak aby žádný prvek nebyl extrémně potlačen. To co se snažíme naopak odstranit, jsou negativní dopady místního rozvoje města, či devastované krajiny.

Líbí se mi s jakým citem Wilkie rekonstruuje historické zahrady, dává jim nových významů, ale zároveň zachovává ty původní. (Florence, Villa la Pietra, Hotel Great Fosters).

Na příkladu právě renovace zahrad hotelu Great Fosters je vidět Kimova různorodost s jakou přistupuje k jednomu prostoru. Zakázka sestávala z 3 rozličných projektů. První byla rekonstrukce historické zcela formální zahrady, její rozšíření a doplnění o vzájemně jednotící prvky, druhým počinem bylo vytvoření nového jezera a obnova dubového lesa, nakonec ochranná revitalizace prostoru od dálnice M25 jež dala vznik novému amfiteátru.

Je velmi zajímavé sledujeme-li životní pouť mnoha úspěšných zahradních architektů, povšimneme si jejich vzdělání, jak universitní, tak duchovní. Vyrovnaná osobnost s jasným cílem je hlavním znakem tohoto „řemesla“.

Zdroje

<http://www.telegraph.co.uk/gardening/9241692/Kim-Wilkie-is-led-by-the-land.html>

<http://www.amazon.co.uk/>

<http://www.kimwilkie.com/kim/>

<http://echo24.cz/g/wAAT2/architekt-wilkie-pomohl-zmenit-londyn-ted-se-predstavi-v-praze>